

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ครั้งนี้ ครอบคลุมสาระสำคัญต่าง ๆ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล การวิจัย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการประสานงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการประสานงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่ม และนักศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ที่มีต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการประสานงาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ทั้งบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริง

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูประจำกลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แตกต่างกัน

2. นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แตกต่างกัน

3. ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แตกต่างกัน

4. ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยครูประจำกลุ่มและนักศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ที่ผ่านกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 มาแล้วอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยศึกษาเฉพาะสาขาวิชาแรกที่เริ่มทดลองใช้หลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 คือ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ การจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว และภาษาอังกฤษธุรกิจ ในประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั่วประเทศ ครูประจำกลุ่ม จำนวน 198 คน และนักศึกษา จำนวน 360 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประสานงาน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 62 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 22 มิถุนายน 2541 ถึง วันที่ 25 สิงหาคม 2541 ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 455 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.08 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS/PC⁺) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่ม และนักศึกษาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ t - test (t -dependent)

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง วิเคราะห์โดยใช้ t - test (t -independent)

2.4 สำหรับคำถามปลายเปิด ซึ่งเป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ผู้วิจัยได้สรุปรวม และเสนอในรูปของการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ครูประจำกลุ่ม จำนวน 144 คน เป็นหญิง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 เป็นชาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ส่วนใหญ่มีอายุ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.4 มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 80.6 ระยะเวลาในการเป็นครูประจำกลุ่ม 3 ภาคเรียนมากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 เคยได้รับการอบรมเป็นครูประจำกลุ่ม จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 ไม่เคยได้รับการอบรมเป็นครูประจำกลุ่ม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5

2. นักศึกษา จำนวน 311 คน เป็นหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 เป็นชาย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.1 จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 เข้าศึกษาดังแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 มากที่สุด จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 สาขาวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียน

มากที่สุด คือ การจัดการ จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 68.6 และมีสถานศึกษาส่วนมากอยู่ในภาคตะวันออก จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง

ครูประจำกลุ่มมีความคาดหวังในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 4.05$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.17$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.10$) ด้านการแนะแนว ($\bar{x} = 4.06$) ด้านการประสานงาน ($\bar{x} = 4.02$) และด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.19$)

นักศึกษามีความคาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.92$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.98$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.94$) ด้านการประสานงาน ($\bar{x} = 3.94$) ด้านการแนะแนว ($\bar{x} = 3.88$) และด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.85$)

2.2 ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง

ครูประจำกลุ่ม มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติจริง โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.70$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.44$) ด้านการแนะแนว ($\bar{x} = 3.31$) ด้านการประสานงาน ($\bar{x} = 3.23$) และด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 2.96$)

นักศึกษามีความคิดเห็นว่าครูประจำกลุ่มได้ปฏิบัติจริง โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.38$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.21$) ด้านการแนะแนว ($\bar{x} = 3.15$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.10$) และด้านการประสานงาน ($\bar{x} = 3.08$)

โดยสรุปในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์

1.1 บทบาทที่คาดหวัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อรวมทั้ง 7 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่ม มีความคาดหวังว่า ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชา

สัมพันธภาพการรับสมัครนักศึกษา ($\bar{x} = 4.17$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตามผลการรับทราบข่าวสารข้อมูลในเรื่องการรับสมัคร ($\bar{x} = 3.82$)

และนักศึกษา มีความคาดหวังว่าครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการประชาสัมพันธ์การเรียนตามหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ช่วยทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ ($\bar{x} = 4.05$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตามผลการรับทราบข่าวสารข้อมูลในเรื่องการรับสมัคร ($\bar{x} = 3.73$)

1.2 บทบาทที่เป็นจริง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รวมทั้ง 7 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่มมีความเห็นว่าได้ปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา ($\bar{x} = 3.21$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้นักศึกษาประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนต่าง ๆ ($\bar{x} = 2.70$)

และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มได้มีการปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการประชาสัมพันธ์การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ช่วยทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ ($\bar{x} = 3.36$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้นักศึกษาประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนต่าง ๆ ($\bar{x} = 2.85$)

2. ด้านการแนะแนว

2.1 บทบาทที่คาดหวัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อรวมทั้ง 13 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่มมีความคาดหวังว่า ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการลงทะเบียนเรียน ($\bar{x} = 4.18$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในเรื่องการเทียบโอน ($\bar{x} = 3.90$)

และนักศึกษามีความคาดหวังว่าครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียน ($\bar{x} = 4.21$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในเรื่องการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.72$)

2.2 บทบาทที่เป็นจริง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รวมทั้ง 13 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่ม มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก 1 ข้อ คือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการขึ้นทะเบียน ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนอีก 12 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้คำแนะนำการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ชุดวิชา รายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไทยคม ฯลฯ ($\bar{x} = 2.87$)

และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มได้มีการปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการขึ้นทะเบียน ($\bar{x} = 3.45$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้คำแนะนำการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ชุดวิชา รายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไทยคม ฯลฯ ($\bar{x} = 2.89$)

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 บทบาทที่คาดหวัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อรวมทั้ง 19 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่มมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งต่อรายวิชา และสร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง ($\bar{x} = 4.45$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเพิ่ม ดอนรายวิชาเสนอสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.59$)

และนักศึกษามีความคาดหวังว่าครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วางแผนการเรียนและการพบกลุ่มร่วมกับนักศึกษา และสร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง ($\bar{x} = 4.20$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเพิ่มดอนรายวิชาเสนอสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.73$)

3.2 บทบาทที่เป็นจริง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รวมทั้ง 19 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่ม มีความเห็นว่าได้มีการปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก 8 ข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ บันทึกเวลาการมาพบกลุ่มของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.13$) ส่วนอีก 11 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ รวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเพิ่มดอนรายวิชาเสนอสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.54$)

และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มได้มีการปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง

($\bar{x} = 4.82$) ส่วนอีก 14 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมข้อมูล การเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมอนรายวิชาเสนอสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.75$)

4. ด้านการประสานงาน

4.1 บทบาทที่คาดหวัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อรวมทั้ง 10 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่มมีความคาดหวังว่า ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดหาแบบเรียน ชุดวิชาให้แก่นักศึกษา ($\bar{x} = 4.30$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำทำเนียบแหล่งวิทยา การ ($\bar{x} = 3.36$)

และนักศึกษา มีความคาดหวังว่าครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ใน เกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดหาแบบเรียนชุดวิชาให้แก่นักศึกษา ($\bar{x} = 4.15$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำทำเนียบแหล่งวิทยาการ ($\bar{x} = 3.60$)

4.2 บทบาทที่เป็นจริง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รวมทั้ง 10 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่ม มีความเห็นว่าได้มีการ ปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก 2 ข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดหาสถานที่พบกลุ่ม ($\bar{x} = 3.86$) ส่วนอีก 7 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำทำเนียบ แหล่งวิทยาการ ($\bar{x} = 2.45$)

และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มได้มีการปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ใน เกณฑ์มาก 1 ข้อ คือ จัดเตรียมสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพบกลุ่ม การสอนเสริม การลงทะเบียน ฯลฯ ($\bar{x} = 3.52$) ส่วนอีก 9 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ สุด คือ จัดทำทำเนียบแหล่งวิทยาการ ($\bar{x} = 2.54$)

5. ด้านการวัดและประเมินผล

5.1 บทบาทที่คาดหวัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อรวมทั้ง 13 ข้อ พบว่าครูประจำกลุ่มมีความคาดหวังว่า ควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วัดผลการเรียน ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชา ($\bar{x} = 4.34$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ แจกผลการฝึกงานของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.86$)

และนักศึกษามีความคาดหวังว่าครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ มากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คะแนนระหว่างภาคเรียนจากการทำแบบฝึกหัด

และรายงาน และ ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.09$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากการเสียดสี ($\bar{x} = 3.81$)

5.2 บทบาทที่เป็นจริง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รวมทั้ง 13 ข้อ พบว่า ครูประจำกลุ่ม มีความเห็นว่า ได้มีการปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก 12 ข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คะแนนระหว่างภาคเรียนจากการทำแบบฝึกหัด และรายงาน ($\bar{x} = 4.06$) ส่วนข้อที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ แจ้งผลการฝึกงานของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.12$)

และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่ม ได้มีการปฏิบัติจริงด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คะแนนระหว่างภาคเรียนจากการทำแบบฝึกหัด และรายงาน ($\bar{x} = 3.68$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ แจ้งผลการฝึกงานของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.05$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการประชาสัมพันธ์

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

โดยรวมแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

3.2 ด้านการแนะแนว

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

โดยรวมแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

โดยรวมแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

3.4 ด้านการประสานงาน

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

โดยรวมแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

3.5 ด้านการวัดและประเมินผล

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

โดยรวมแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกข้อ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ที่มีต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทุทธศักราช 2539 ทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงสรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการประชาสัมพันธ์

4.1.1 บทบาทที่คาดหวัง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 1 ข้อ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 5 ประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา

4.1.2 บทบาทที่เป็นจริง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาเห็นด้วยเกี่ยวกับบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 2 ข้อ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 3 วิธีการประชาสัมพันธ์การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ช่วยทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และข้อ 4 ประชาสัมพันธ์วิธีเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย

4.2 ด้านการแนะแนว

4.2.1 บทบาทที่คาดหวัง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 7 ข้อ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1 จัดปฐมนิเทศ/ปัจฉิมนิเทศนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน ข้อ 5 ให้คำแนะนำวิธีเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ข้อ 8 ให้คำแนะนำการเรียนรู้อย่างดีด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ชุดวิชา รายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไทยคม ฯลฯ ข้อ 10 แนะนำให้นักศึกษานำประสบการณ์เดิมมาใช้ในการศึกษา ข้อ 11 ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในเรื่องการวัดและประเมินผล ข้อ 12 ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และ ข้อ 13 สอบถามนักศึกษาถึงผลที่ได้รับจากการให้คำปรึกษา

4.2.2 บทบาทที่เป็นจริง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา เห็นด้วยเกี่ยวกับบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 5 ข้อ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 คือ ข้อ 1 จัดปฐมนิเทศ/ปัจฉิมนิเทศนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน ข้อ 9 เสนอแนะแหล่งความรู้ที่นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ข้อ 10 แนะนำให้นักศึกษานำประสบการณ์เดิมมาใช้ในการศึกษา ข้อ 11 ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในเรื่องการวัดและประเมินผล และข้อ 12 ให้คำปรึกษาในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.3.1 บทบาทที่คาดหวัง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 9 ข้อ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 3 วางแผนการสอนเสริม ข้อ 6 จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งต่อรายวิชา ข้อ 7 บันทึกเวลาการมาพบกลุ่มของนักศึกษา ข้อ 9 สร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง ข้อ 10 ใช้กระบวนการกลุ่มให้นักศึกษารู้จักแสดงความคิดเห็น ข้อ 11 ซักถามนักศึกษาเพื่อวัดความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียน ข้อ 17 สนับสนุนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ข้อ 18 ควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และข้อ 19 ประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับนักศึกษา

4.3.2 บทบาทที่เป็นจริง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มเห็นด้วยเกี่ยวกับบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 13 ข้อ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 2 ตำราความต้องการการสอนเสริมของนักศึกษา ข้อ 3 วางแผนการสอนเสริม ข้อ 6 จัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งต่อรายวิชา ข้อ 7 บันทึกเวลาการมาพบกลุ่มของนักศึกษา ข้อ 8 แจ้งวัน เวลาที่เปลี่ยนแปลงการพบกลุ่มนักศึกษา ข้อ 9 สร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง ข้อ 10 ใช้กระบวนการกลุ่มให้นักศึกษารู้จักแสดงความคิดเห็น ข้อ 11 ซักถามนักศึกษาเพื่อวัดความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียน ข้อ 14 รวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเพิ่ม ถอนรายวิชาเสนอสถานศึกษา ข้อ 16 ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ข้อ 17 สนับสนุนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ข้อ 18 ควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และข้อ 19 ประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับนักศึกษา

4.4 ด้านการประสานงาน

4.4.1 บทบาทที่คาดหวัง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 2 ข้อ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ ข้อ 5 เชิญวิทยากรภายนอกมาสอนเสริม และข้อ 7 จัดหาสถานที่พบกลุ่ม

4.4.2 บทบาทที่เป็นจริง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาเห็นด้วยเกี่ยวกับบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 3 ข้อที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 5 เชิญวิทยากรภายนอกสอนเสริม ข้อ 7 จัดหาสถานที่พบกลุ่ม และข้อ 9 จัดหาสถานที่ดูงานให้นักศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

4.5 ด้านการวัดและประเมินผล

4.5.1 บทบาทที่คาดหวัง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 9 ข้อที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากความรับผิดชอบ ข้อ 2 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากการตรงต่อเวลา ข้อ 3 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ข้อ 4 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากการเสียสละ ข้อ 5 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วม ข้อ 6 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากการทำแบบฝึกหัด และรายงาน ข้อ 7 จัดให้มีการทดสอบระหว่างภาคเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ข้อ 8 วัดผลการเรียนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชา และข้อ 9 ประกาศรายชื่อนักศึกษาที่มีสิทธิ์เข้าสอบปลายภาค

4.5.2 บทบาทที่เป็นจริง

โดยรวมแล้ว ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาเห็นด้วยเกี่ยวกับบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 12 ข้อที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรับผิดชอบ ข้อ 2 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่ม โดยพิจารณาจากการตรงต่อเวลา ข้อ 3 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่ม โดยพิจารณาจากการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ข้อ 4 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่ม โดยพิจารณาจากการเสียสละ ข้อ 5 ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการกลุ่มโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วม ข้อ 6 ให้คะแนนระหว่างภาคเรียนจากการทำแบบฝึกหัด และรายงาน ข้อ 7 จัดให้มีการทดสอบระหว่างภาคเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ข้อ 8 วัดผลการ

เรียนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชา ข้อ 9 ประกาศรายชื่อนักศึกษาที่มีสิทธิ์เข้าสอบปลายภาค ข้อ 10 แจ้งผลการเรียนในแต่ละรายวิชาให้นักศึกษาทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียน ข้อ 11 แจ้งผลการสอบภาคปฏิบัติให้นักศึกษาทราบ และข้อ 13 ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาในส่วนใหญ่ มีข้อสรุปเสนอแนะเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามจากบทบาทที่กล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรจะใช้สื่อบุคคล เช่น ครูประจำกลุ่ม นักศึกษา บอกต่อ ๆ กันในกลุ่มผู้เรียนแล้ว ควรมีแผ่นพับ แผ่นปลิว โปสเตอร์ ป้ายประกาศ เผยแพร่ตามหน่วยงานราชการ เอกชน และสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานประกอบการ นอกจากนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีโทรทัศน์เป็นระยะ ๆ และควรระบุบุคคลที่รับผิดชอบงานการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่สนใจติดต่อได้สะดวก
2. ด้านการแนะแนว ควรจะนำนักศึกษาเข้ามาถ่ายทอดประสบการณ์ในการเรียนให้กับนักศึกษาใหม่ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียน มีการแนะแนวตามสถานศึกษา ควรมีการแนะนำหนังสือที่มีจำหน่ายในท้องตลาดในสาขาที่นักศึกษากำลังเรียน
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในเรื่องการลงทะเบียน ควรจะมีการนัดหมายเวลา แจ้งกำหนดการสอบให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต(กพช.) ควรมีการวางแผนให้เข้ากับสภาวะในปัจจุบัน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย ควรกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น ชักถามนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียน
4. ด้านการประสานงาน ควรจะมีการประสานระหว่างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกับนักศึกษาด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้ทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดและประเมินผล ในการสอบปลายภาคนั้น ควรจะให้ครูประจำกลุ่มมีส่วนร่วมในการออกข้อสอบ และให้นักศึกษารวมกันทั้งกลุ่มตีค่าคะแนนในแต่ละงานว่าควรจะได้

รับคะแนนเท่าไรจาก เกณฑ์ที่กำหนดให้ โดยใช้วิจารณ์ญาของผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งเรียกว่าเพิ่ม
คะแนนงาน

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการ
ศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครู
ประจำกลุ่มและนักศึกษา ใน 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประสานงาน และด้านการวัดและประเมินผล

เมื่อได้พิจารณาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม
พบว่า ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นว่ ครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติบทบาทอยู่ในเกณฑ์มาก
ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้นำมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ
ที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ และบทบาทของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอก
โรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 จึงทำให้บทบาทต่าง ๆ มีแนวโน้ม
ไปในทางที่ควรจะปฏิบัติหรือพึงปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำ
กลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ซึ่งผู้ตอบ
แบบสอบถามทั้งสองกลุ่มได้รับผลโดยตรงจากการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม โดยที่ครูประจำ
กลุ่มเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษา และนักศึกษาเป็นผู้ที่ได้รับผล
จากการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม จึงเป็นเหตุให้มีความคาดหวังว่าครูประจำกลุ่มควรที่จะ
ปฏิบัติในบทบาทด้านต่าง ๆ ให้ดีที่สุดในด้านที่จะทำได้ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จและมี
ประสิทธิภาพ

2. ผลจากการศึกษาบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการ
ศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครู
ประจำกลุ่มและนักศึกษา ใน 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประสานงาน และด้านการวัดและประเมินผล

เมื่อได้พิจารณาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม
ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความเห็นตรงกันว่าได้ปฏิบัติจริงบทบาททั้ง 5
ด้าน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มยังมี
ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เช่น ครูปฏิบัติงานหลายหน้าที่ ทั้งงานประจำที่ตนเองทำอยู่ และจะต้อง

มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และยังขาดความรู้ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นต้น

ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการประชาสัมพันธ์

1.1.1 บทบาทที่คาดหวัง

ครูประจำกลุ่มมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 เป็นกิจกรรมใหม่สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน จึงไม่เป็นที่แพร่หลาย และคนส่วนมากยังไม่รู้จัก ทำให้คนไม่สนใจที่จะมาสมัครเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักศึกษาที่มาสมัครเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนถึง ปีการศึกษา 2540 ทั่วทั้งประเทศ มีจำนวนนักศึกษา 4,844 คน (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ, 2541) ดังนั้นครูประจำกลุ่มจึงควรต้องเน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาให้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ โดยอาจจะมีระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์การรับสมัครให้ยาวกว่าเดิม เพราะตามปกติแล้วการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา จะเร่งปฏิบัติเฉพาะในช่วงของการรับสมัครนักศึกษาเท่านั้น

ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ของครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการประชาสัมพันธ์การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาเกิดความสนใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า วิธีการประชาสัมพันธ์ที่ครูประจำกลุ่มใช้อยู่ นั้นไม่ได้ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจที่จะมาเรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเท่าที่ควร หากครูประจำกลุ่มได้พัฒนาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้มีรูปแบบที่หลากหลาย และน่าสนใจก็จะทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจที่จะมาสมัครเรียนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น แผ่นพับ แผ่นปลิว โปสเตอร์ หรือการใช้ประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น โดยใช้สื่อต่าง ๆ เหล่านี้เข้าไปเผยแพร่ตามหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานประกอบการก็จะทำให้วิธีการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพสำเร็จดีขึ้น มีนักศึกษาให้ความสนใจและมาเรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมากขึ้น

1.1.2 บทบาทที่เป็นจริง

ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่าบทบาทข้อที่มีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้นักศึกษาประชาสัมพันธ์

งานการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนต่าง ๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา เห็นว่าการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียน ในชุมชนต่าง ๆ นั้นคงจะต้องเป็นไปได้ยาก เนื่องจากครูเห็นว่านักศึกษามีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนอยู่แล้ว และยังคงมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในงานประจำด้วย ซึ่งนักศึกษบางคนก็ทำงานเป็นกะและไม่มีเวลาว่างพอที่จะช่วยเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้ชุมชนทราบ และอีกประการหนึ่งบทบาทในการประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียนนั้นควรจะต้องเป็นบทบาทของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งจะเป็นผู้ที่ทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท จะเป็นผู้ให้ข้อมูลได้ ชัดเจนดีกว่านักศึกษา

1.2 ด้านการแนะแนว

1.2.1 บทบาทที่คาดหวัง

ครูประจำกลุ่มมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการแนะแนวของครูประจำกลุ่ม อยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการลงทะเบียนเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนหลากหลาย โดยในโครงสร้างของแต่ละสาขา จะแบ่งเป็น 3 หมวดวิชาและมีกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพและในหมวดวิชาชีพก็ยังมีแบ่งออกเป็นวิชาชีพเฉพาะ วิชาชีพสัมพันธ์ การฝึกงาน หมวดวิชาเลือกเสรี และกิจกรรม (ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาอาชีพ, 2541) ดังนั้น นักศึกษาที่ประสงค์จะลงทะเบียนเรียน ควรได้รับการแนะนำการลงทะเบียนเรียน ที่ถูกต้องชัดเจน ซึ่งแต่ละสาขาวิชาที่จะมีข้อกำหนดและมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันออกไป จึงอาจจะทำให้นักศึกษาไม่เข้าใจหรือสับสน และทำให้เกิดความผิดพลาดในการลงทะเบียนได้ และจะนำไปสู่การเสียโอกาสและเสียสิทธิ์บางประการที่นักศึกษาพึงจะได้รับ ด้วยเหตุนี้ครูประจำกลุ่มจึงควรจะให้ความสำคัญในเรื่องการแนะแนว

ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการแนะแนวของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มาเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์อย่างหนึ่ง คือ เป็นผู้ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ หรือประกอบอาชีพอิสระ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว ดังนั้น ในการเรียนแต่ละภาคเรียนนั้นจะต้องมีแผนการเรียนที่แน่นอน

และชัดเจนลงไปว่าจะเรียนวิชาอะไรก่อนหลังและมีกำหนดเวลาที่ชัดเจน เพื่อให้ให้นักศึกษาแต่ละคน ซึ่งมีภาระหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบและทำงานควบคู่ไปกับการเรียน ได้มีโอกาสวางแผนการเรียนไว้ล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ กษกร สังขชาติ (2527) ได้กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีถ้าหากทราบจุดประสงค์การเรียนที่ชัดเจน เช่นเดียวกับวิรุฬห์ นิลโมจน์ (2530) กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์เดิมเป็นตัวนำและเชื่อมโยงไปสู่การทำความเข้าใจในประสบการณ์ใหม่หรือความรู้ใหม่

1.2.2 บทบาทที่เป็นจริง

ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่าบทบาทข้อที่มีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้คำแนะนำการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ชุดวิชา รายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไทยคมฯ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาทางไกลนั้น ได้เน้นการที่ศึกษาด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเลือกเรียนและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของตนเอง (ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม, 2540) ครูเพียงจะทำหน้าที่ช่วยเหลือและชี้แนะแนวทางวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความคิดและตัดสินใจเอง มิใช่เป็นผู้บอกว่าจะควรทำอย่างไร ซึ่งจะสอดคล้องกับทิตนา แคมณี (2526) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้นั้นสามารถเกิดขึ้นได้จากแหล่งต่าง ๆ กัน ประสบการณ์หรือความรู้ที่นึกคิดก็ถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ เกิดจากนักศึกษาเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองจะช่วยให้ นักศึกษามีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จนสามารถจดจำและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ และยังสอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2539) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะนำตนเอง ซึ่งจะทำให้เขาเกิดความมั่นใจและเกิดความภาคภูมิใจ การจัดการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง นำตนเองมากกว่าจะเป็นผู้ถ่ายทอดเองทั้งหมด

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3.1 บทบาทที่คาดหวัง

ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2 ข้อ คือ จัดพบกลุ่มตัวปด้าละ 1 ครั้งต่อรายวิชา และสร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูประจำกลุ่มเห็นว่า การเรียนการสอนทางไกลนั้น กิจกรรมการพบกลุ่มเป็นหัวใจสำคัญของการเรียน เพราะนักศึกษาจะได้ซักถามปัญหาต่าง ๆ จากครูประจำกลุ่มและเพื่อนร่วมกลุ่ม ครูประจำกลุ่มจะเป็นผู้ชี้แนะ ชี้แจงเนื้อหา ตลอดจนการแก้ปัญหาการเรียนที่พบจากการทำแบบฝึกหัด ครูประจำกลุ่มจึงกลายเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะทำให้การ

เรียนการสอนทางไกลประสบผลสำเร็จและหน้าที่ของครูประจำกลุ่มมิใช่เป็นแค่เพียงครูที่ทำหน้าที่อธิบายเนื้อหาให้กับผู้เรียนเหมือนครูในโรงเรียนทั่วไป แต่จะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยชี้แนะแนวทางต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้มีกำลังใจที่จะศึกษาเล่าเรียน นอกจากนั้นยังเป็นผู้ที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักปรับตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2530) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ เชื้อวชล (2529) กล่าวว่า หน้าที่หลักของอาจารย์ประจำกลุ่ม คือ การจัดกิจกรรมในรูปแบบการกลุ่ม จะช่วยทำให้นักศึกษามีโอกาสพบปะรู้จักคุ้นเคย ผิดกระบวนการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ปฏิบัติการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้มีการแสดงความคิดเห็นแบบประชาธิปไตย

ส่วนบทบาทด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกข้อหนึ่งที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นตรงกัน คือ สร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา เห็นว่า การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรคำนึงถึงจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ ในเรื่องของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานแล้ว ย่อมแตกต่างไปจากเด็กเป็นอันมาก แตกต่างทั้งในระบบการเรียนการสอน แตกต่างระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด เปาโต แฟร์ (อ้างถึงในสุนทร สุนันท์ชัย, 2523) กล่าวว่า กระบวนการสอนจะต้องเป็นการสนทนาระหว่างครูและผู้เรียน ต้องมีบรรยากาศเป็นกันเองไม่ปิดบังความคิดของนักศึกษา ครูประจำกลุ่มจะต้องระลึกอยู่ตลอดเวลา มิใช่ผู้สอนแต่เพียงผู้เดียวอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมกะเน คำจุน (2529) พบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์สอนเสริมเข้าใจจิตวิทยาของนักศึกษาผู้ใหญ่ มีความเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศที่ดีกับนักศึกษา ยกย่องและให้กำลังใจ

ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอีกข้อหนึ่งที่ครูประจำกลุ่มควรปฏิบัติ คือ วางแผนการเรียนและการพบกลุ่มร่วมกับนักศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเห็นว่า การวางแผนการเรียนและการพบกลุ่ม จะทำให้กิจกรรมการพบกลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนั้นการที่จะให้นักศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใหญ่มาพบกลุ่มกันอย่างพร้อมเพรียงกัน บางครั้งก็ทำได้ยาก เพราะแต่ละคนมีภารกิจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ดังนั้น นักศึกษาจึงเห็นว่า การวางแผนการเรียน ควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นมาก เพราะจะได้เป็นความต้องการของทั้งสองฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนทางไกล ต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถเรียนได้อย่างราบรื่น และไม่เสียสิทธิ์ในการขอจบหลักสูตร เช่น การเลือกลงทะเบียนเรียนวิชาใดควรเลือกเรียนก่อน/หลัง วิชา

โคจันเป็นต้องเรียน วิชาใดที่เลือกเรียนได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, มปป.) จึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพจน์ เชื้อชาติ (2529) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ประจำกลุ่มและนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของอาจารย์ประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในด้านการวางแผน การพบกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก

1.3.2 บทบาทที่เป็นจริง

ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่าบทบาทข้อที่มีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมรายวิชาเสนอสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก นักศึกษาจะลงทะเบียนตามที่เจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำหนดโดยจะปฏิบัติตามกรอบวิชาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดไว้ ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงรายวิชาแต่อย่างใด

1.4 ด้านการประสานงาน

1.4.1 บทบาทที่คาดหวัง

ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการประสานงานของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดหาแบบเรียนชุดวิชาให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ครูประจำกลุ่มมีหน้าที่ประสานงานสถานศึกษา สถานประกอบการ และแหล่งวิทยากร หรือผู้รู้ ดังนั้น ครูประจำกลุ่มจึงต้องประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อขอให้สนับสนุนแบบเรียนชุดวิชาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดทำไว้ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษา ซึ่งในระบบการสอนทางไกล เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อประสมที่จะเข้าถึงผู้เรียนได้มากที่สุดและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการจัดสื่อประสมในรูปแบบของชุดการสอน (ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2523) ซึ่งสอดคล้องกับระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชที่ใช้เป็นระบบสื่อประสม โดยอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ และเทปเสียงที่ส่งให้นักศึกษาทางไปรษณีย์เป็นสื่อแทนกลาง มีรายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม และการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยากร (วิจิตร ศรีสอาน, 2529)

1.4.2 บทบาทที่เป็นจริง

ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่าบทบาทข้อที่มีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำทำเนียบแหล่งวิทยากร ทั้งนี้ อาจเป็น

เพราะว่า ทั้งครูประจำกลุ่มและนักศึกษา เห็นว่า ครูประจำกลุ่มควรจะต้องประสานงานกับสถานประกอบการในการจัดหาสถานที่พบกลุ่ม และประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนพบผู้รู้ในท้องถิ่นที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อรวบรวมไว้เป็นข้อมูลในการจัดทำนิียบบแหล่งวิทยากรเพื่อช่วยในการให้บริการต่อไป ซึ่งควรจะเป็นบทบาทหน้าที่ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่จะต้องดำเนินการ เพื่อให้ให้นักศึกษาและครูประจำกลุ่มพิจารณาเลือกใช้บริการหาความรู้ ดังกล่าวต่อไป

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล

1.5.1 บทบาทที่คาดหวัง

ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วัดผลการเรียนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมช่วยครูในเรื่องการเตรียมการสอน การแนะนำการเรียน และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียน จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมีบทบาทและมีความสำคัญมากในการให้การศึกษ ซึ่งสอดคล้องกับอนันต์ ศรีโสภณ (2525) ได้กล่าวว่า ครูอาจารย์ที่ทำการสอนนักเรียนควรจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนในแต่ละวิชาที่สอนให้ชัดเจน ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และจัดเตรียมการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และยังสอดคล้องกับสุเมย์ เหมะประสิทธิ์ (2541) ที่กล่าวว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ช่วยให้ผู้สอนมีเป้าหมายในการสอน กล่าวคือ บ่งชี้ถึงพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาในตัวผู้เรียน อันจะนำไปสู่การออกแบบกลวิธีสอน การจัดกิจกรรมการวัดและประเมินผลที่เด่นชัด เป็นสัญญาที่ผู้สอนตกลงกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าตนต้องการสิ่งใดบ้างและช่วยเพิ่มการสื่อสารของครูภายในโรงเรียนเดียวกันและระหว่างโรงเรียน

ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้คะแนนระหว่างภาคเรียนจากการทำแบบฝึกหัดและรายงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเห็นว่า การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งนักศึกษาจะต้องค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ดังที่ วิรุฬห์ นิลโมจน์ (2530) ได้กล่าวว่า ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีโดยการได้ปฏิบัติจริง และสภาพบรรยากาศที่เป็นไปในลักษณะของความร่วมมือ ไม่ใช่การแข่งขัน การได้รับการยอมรับ ความเป็นผู้มีเกียรติ และความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2539) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติของผู้ใหญ่จะไม่ชอบการ

เรียนที่มีการแข่งขัน มีการสอบ เพราะฉะนั้น เมื่อนำวิธีการศึกษาทางไกลมาประยุกต์ใช้กับการศึกษานอกโรงเรียน การประเมินผลการเรียนอาจจะต้องหาวิธีการที่ไม่เป็นการสอบหรือการแข่งขันอย่างชัดเจน อาจจะต้องหาวิธีที่จะให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงผลการพัฒนาการเรียนรู้อันของเขาแต่ละระยะ เช่น วิธีการประเมินตามสภาพจริง หรือวิธีอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันนี้ เพื่อไม่ให้เขารู้สึกว่า เป็นการทดสอบ เป็นการเปรียบเทียบกับผู้อื่น แต่เป็นการแสดงผลพัฒนาการของตนเอง และสอดคล้องกับ ธวัช โพธิ์สุนทรและปรีดี ดันดิพงษ์ (มปป.) ได้กล่าวว่า ผู้ใหญ่ต้องการแนะนำไม่ใช่คะแนนจากการสอบ การสอบแข่งขันเป็นการจูงใจเด็กเท่านั้น แต่ผู้ใหญ่กลับกลัวการสอบหรือการให้คะแนน เพราะกลัวเสียหน้าหากได้คะแนนน้อย และโดยแท้จริงผู้ใหญ่ต้องการเรียนรู้เพียงว่าเขาได้เรียนรู้ถูกต้องหรือไม่ ดังนั้น จึงควรให้เขาวัด ความก้าวหน้า ในการเรียนด้วยตนเอง

1.5.2 บทบาทที่เป็นจริง

ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่าบทบาทข้อที่มีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ แข่งผลการฝึกงานของนักศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การฝึกงานมีเงื่อนไขว่านักศึกษาจะฝึกงานได้ก็ต่อเมื่อผ่านการประเมินผลการเรียนวิชาชีพเฉพาะ และวิชาชีพสัมพันธ์มาแล้วอย่างน้อย 42 หน่วยกิต ดังนั้น การฝึกงานส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในช่วงของภาคเรียนที่ 5 หรือภาคเรียนสุดท้าย ซึ่งนักศึกษาส่วนมากเข้าเรียนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จึงยังไม่ได้มีการฝึกงานแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาจึงเห็นว่าครูประจำกลุ่มปฏิบัติจริงน้อยมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประสานงาน และด้านการวัดและประเมินผล

3.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่ม

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามที่

เกทเซล และคนอื่น ๆ (Getzels and other, 1968) กล่าวไว้ว่า ความคาดหวังนี้ย่อมแตกต่างกันไป เพราะคนเรามีความแตกต่างกันทางความคิด และความต้องการในแบบสังคมทุกชนิด ทฤษฎีกรรมทางสังคมของบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากความคาดหวังของบุคคลประการหนึ่งกับความต้องการส่วนตัวของตนเองอีกประการหนึ่ง และสอดคล้องกับซีคอร์ดและแบคค์แมน (Secord and Backman, 1964) ที่กล่าวว่า บทบาทที่คาดหวังหรือความคาดหวังที่เกี่ยวกับบทบาทประเภทต่าง ๆ ของแต่ละคนจะคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทที่แตกต่างไป นอกจากนี้แล้ว เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกด้านตามความคิดเห็นของครูประจำกลุ่ม ทั้งนี้เพราะครูประจำกลุ่ม มีความเห็นว่าบทบาทในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ สูงกว่าที่มีการปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูประจำกลุ่มเองมีความคาดหวังว่าตนเองนั้นควรปฏิบัติบทบาททุกด้านให้มากเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ที่ไม่สามารถปฏิบัติให้ได้ตามที่คาดหวังไว้ อาจเนื่องมาจากว่าครูประจำกลุ่มยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยวิธีเรียนทางไกล หรือมีปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ เช่น ต้องปฏิบัติงานหลายหน้าที่ นอกจากเป็นครูประจำกลุ่มแล้ว ยังต้องรับผิดชอบงานประจำที่ทำอยู่ รับผิดชอบครอบครัว ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา/สถานประกอบการ เป็นต้น ผู้ที่จะมาเป็นครูประจำกลุ่มได้จะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ (ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาอาชีพ, 2539) ซึ่งสอดคล้องกับธีรฤทธิ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2534) ที่ได้กล่าวว่า ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะใช้บุคลากรภายนอก ซึ่งมีหน้าที่หรือภารกิจหลักในการสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นหลัก จึงไม่สามารถทำงานได้เต็มเวลา การนัดหมายเวลาเพื่อจัดกิจกรรมกลุ่มไม่สะดวก ทั้งขาดเทคนิคการสอนที่จำเป็นสำหรับครูประจำกลุ่ม และขาดจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น

3.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตามความคิดเห็นของนักศึกษา

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 คือ นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามที่ไพบุลย์ ช่างเรือน (2516) ที่ได้กล่าวว่า บทบาทจริงที่บุคคลแสดงขึ้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนกับบทบาทที่ควรจะเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย

พบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีความคาดหวังต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม ด้านต่าง ๆ สูงกว่าที่เป็นจริง กล่าวคือ นักศึกษาจะอยู่ในฐานะของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับการปฏิบัติโดยตรงจากครูประจำกลุ่มในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการพบกลุ่ม นักศึกษาก็ย่อมต้องคาดหวังให้ครูประจำกลุ่มควรจะปฏิบัติบทบาททุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ผลที่ออกมานั้นก็มีการปฏิบัติบทบาทได้ไม่เท่ากับที่นักศึกษาคาดหวังไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาคาดหวังให้ครูประจำกลุ่มจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับตนเอง ในขณะที่มาพบกลุ่มเหมือนกับการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน ซึ่งการพบกลุ่มแต่ละครั้งจะใช้ครูเป็นศูนย์กลางกำหนดประเด็นเนื้อหาของ การพบกลุ่ม นักศึกษาก็มีส่วนร่วมกิจกรรมน้อยมาก ในขณะที่เดียวกันครูประจำกลุ่มที่ผ่านการอบรมมาแล้วก็ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนมากกว่าที่จะให้ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนและนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อชีวิตและสังคม โดยใช้สื่อหลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2540) ซึ่งก็สอดคล้องกับซิมสัน (Simson, 1972) (อ้างถึงในจารีพรหม รุ่งช่วง, 2536) ที่กล่าวว่า ครูที่สอนการศึกษาผู้ใหญ่เป็นบางเวลานั้น มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมก่อนที่จะไปเป็นครูสอน เพราะการฝึกอบรมนั้นเป็นการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ให้แก่พวกเขา นอกจากนั้นการฝึกอบรมจะเป็นแนวทางให้ครูที่ไปสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ได้รู้แนวทางในการที่จะให้กิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษามีความคาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มแตกต่างจากการปฏิบัติจริง

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประสานงาน และด้านการวัดและประเมินผล ทั้งบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง

4.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีต่อบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 คือ ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แยกต่างกัน และเมื่อพิจารณาโดย
รวมแล้ว คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มสูงกว่านักศึกษาทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ
ว่า ครูประจำกลุ่มซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนการสอน การพบกลุ่ม การสอนเสริม การ
ฝึกงาน และการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะ และ
ประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและ
ประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน (ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาอาชีพ, 2541) นอกจากนี้
หน้าที่ดังกล่าวแล้วครูประจำกลุ่มจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ตลอดเวลาและมีบทบาทในฐานะ
ผู้สอน ที่ปรึกษา ผู้ประเมินผล ผู้ช่วยแก้ไขปัญหา ผู้ช่วยเหลือสมาชิกใหม่ และเป็นผู้มีบทบาทใน
การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (กนกพรพรณ สุวรรณพิทักษ์, 2532) ครูประจำกลุ่มจึง
มีความคาดหวังที่จะปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้มาก ส่วนนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการปฏิบัติงาน
จากครูประจำกลุ่มโดยตรง อาจเห็นว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่มนั้นมี
มาก จึงทำให้ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกัน

ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานในด้านการ
แนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล สูงกว่านักศึกษา
ดังจะเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มอยู่ในเกณฑ์มาก โดยเฉพาะด้านการ
วัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่ม เห็นว่าบทบาท
ด้านนี้มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนโดยทั่วไปมิใช่แต่เฉพาะการจัดการศึกษานอก
ระบบโรงเรียนเท่านั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพื่อ
ช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ จึงเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ
ผู้สอนและยังใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่ง สามารถบ่งชี้ได้ว่าการเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมาย
แล้วหรือยัง ถ้ายังจำเป็นต้องการให้เพิ่มเติมในด้านใดบ้าง ผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องใช้การวัดผลและ
ประเมินผลอยู่ตลอดเวลาของการปฏิบัติงาน (ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาอาชีพ, 2539)

ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูประจำกลุ่มให้ความสำคัญเป็นอันดับ
สองรองจากการวัดและประเมินผล ครูประจำกลุ่มเห็นว่าบทบาทด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ พุทธศักราช 2539 โดยครูประจำกลุ่มจะเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกิจกรรมการพบกลุ่ม
กิจกรรมการสอนเสริม การฝึกงาน กิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
(ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาอาชีพ, 2541) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพบกลุ่มวิธี

เรียนทางไกล ก็เพื่อแก้ปัญหาการเรียนจากบทเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มและการพึ่งตนเอง ผิกทักษะ กระบวนการกลุ่ม การคิดและตัดสินใจอย่างมีระบบและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม ประยุกต์ความรู้จากบทเรียน และประสบการณ์มาใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวันและสังคม รวมทั้ง การหาแนวทางและปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ จริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณี (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2533)

ส่วนด้านการแนะแนว ครูประจำกลุ่มเห็นว่าบทบาทในด้านนี้จะต้องปฏิบัติเป็นอย่างแรกในกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากว่านักเรียนจะเรียนสำเร็จตามหลักสูตรหรือไม่ขึ้น ขึ้นตอนแรกของการศึกษาก็ต้องได้รับการแนะแนว ซึ่งการให้บริการแนะแนวนั้นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (วัชรวิ ทรรศย์มี, 2523) ซึ่งสอดคล้องกับชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2527) ที่ได้กล่าวว่า การศึกษาทางไกล มีลักษณะสำคัญ คือ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยระบบการเรียนการสอนจะต้องให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นใจในความ สำเร็จ จะช้าหรือเร็วตามความสามารถ ความพร้อมและความมุ่งมั่นของแต่ละบุคคลโดยไม่กระทบ กระเทือน ต่อภารกิจงานของคน ดังนั้น การให้คำปรึกษา แนะนำจากครูประจำกลุ่มก็เพื่อให้ เห็นแนวทางในการปฏิบัติตนในขณะที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ตลอดจนการแนะแนว การแก้ไขปัญหา การเรียนต่าง ๆ ครูประจำกลุ่มจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษา โดยการทำให้ นักศึกษาสามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้ ตามที่ได้รับคำแนะนำ และช่วยชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้นักศึกษาก็ค้นคว้าได้ตาม กระบวนการเรียน การสอน

สำหรับนักศึกษามีความคาดหวังต่ำกว่าที่ครูประจำกลุ่มคาดหวังแต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมิน อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเองก็ต้องการที่จะให้ครู ประจำกลุ่มปฏิบัติในบทบาทด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรศักดิ์ โรจนเสน (2539) ที่กล่าวว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านทักษะการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มและ นักศึกษาที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอก โรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 คือ ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่สูงกว่านักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่ม เป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนการสอน การพบกลุ่มโดยตรง ย่อมจะทราบว่าตนเองได้มีการปฏิบัติงานจริงในบทบาทด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับใด แต่นักศึกษาจะพบกับครูประจำกลุ่มในเฉพาะช่วงที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพบกลุ่มเท่านั้น จึงไม่สามารถจะทราบได้ว่า ครูประจำกลุ่มได้มีการปฏิบัติงานจริงครบทุกกระบวนการจัดกิจกรรม จึงทำให้ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานจริงของครูประจำกลุ่มแตกต่างกัน

ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานในด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล สูงกว่านักศึกษาดังจะเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่มในฐานะที่เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการพบกลุ่ม กิจกรรมการสอนเสริม กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การแนะแนว ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือด้านการเรียนการสอน แก้ไขปัญหา และมีหน้าที่โดยตรงในการวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อดูว่าผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ในหลักสูตรของแต่ละวิชา ย่อมจะทราบว่าตนเองได้มีการปฏิบัติบทบาทด้านการแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับใด แต่นักศึกษาไม่สามารถสังเกตเห็นหรือติดตามศึกษาบทบาทของครูประจำกลุ่มอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ครูประจำกลุ่มและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ดังนี้

เนื่องจากบทบาทในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มในด้านต่าง ๆ ที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา และมีวิธีการประชาสัมพันธ์การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ช่วยให้นักศึกษาเกิดความสนใจ

2. ด้านการแนะแนว ควรให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการลงทะเบียนเรียน และให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียน

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้งต่อรายวิชา วางแผนการพบกลุ่มร่วมกับนักศึกษา และสร้างบรรยากาศในการพบกลุ่มให้มีความเป็นกันเอง

4. ด้านการประสาน ควรจัดหาแบบเรียนชุดวิชาให้แก่นักศึกษา

5. ด้านการวัดและประเมิน ควรมีการวัดผลการเรียนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ของแต่ละรายวิชา

ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงควรยึดบทบาทด้านที่กล่าวข้างต้นนี้ไว้เป็น บทบาทหลักในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มต่อไป

ส่วนบทบาทที่ครูประจำกลุ่มควรปรับปรุง คือ บทบาทที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาประชาสัมพันธ์งานการศึกษา นอกโรงเรียนในชุมชนต่าง ๆ ดังนั้น ครูประจำกลุ่มควรจะให้ นักศึกษาช่วยประชาสัมพันธ์งาน การศึกษานอกโรงเรียนโดยการบอกต่อ ๆ กันไป หรือให้นำเอกสารที่เกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไปเผยแพร่ในชุมชน เช่น แผ่นพับ แผ่นปลิว โปสเตอร์ เป็นต้น

2. ด้านการแนะแนว ควรให้คำแนะนำการเรียนรู้อยู่ด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ชุดวิชา รายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไทยคม ฯลฯ ดังนั้น ครูประจำกลุ่มจึงควรแนะนำให้ นักศึกษาเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของตนเอง และสอดคล้องกับความต้องการ เช่น หมวด วิชาสามัญที่มีเนื้อหาทฤษฎีควรจะศึกษาจากแบบเรียน ตำรา ชุดวิชา สำหรับในหมวดวิชาชีพภาค ปฏิบัติ ให้ศึกษาจากวีดิทัศน์ รายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไทยคม หรือพบครูประจำกลุ่ม เป็นต้น

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรรวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม รายวิชาเสนอสถานศึกษา ในกรณีที่มีการขอเปลี่ยนแปลง ตอน เพิ่มรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียน แล้ว ครูประจำกลุ่ม ควรจะรีบดำเนินการในทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลง

4. ด้านการประสานงาน ควรจัดทำทำเนียบแหล่งวิทยากร โดยการสำรวจว่าในชุมชน หรือสังคมนั้น ๆ มีใครชำนาญด้านใดบ้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลมาจัดทำเป็นทำเนียบแหล่งวิทยากร เพื่อไว้บริการแก่นักศึกษา

5. ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการแจ้งผลการฝึกงาน ในกรณีที่นักศึกษาฝึกงาน เสร็จสิ้นแล้ว สถานประกอบการจะส่งผลการฝึกงานมาให้ครูประจำกลุ่ม ต่อจากนั้นครูประจำกลุ่ม ควรแจ้งให้นักศึกษาทราบเป็นการส่วนตัวหรือติดประกาศ

ข้อเสนอแนะที่นอกเหนือจากบทบาทดังกล่าวข้างต้น ครูประจำกลุ่มและนักศึกษ บางส่วนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรจะใช้สื่อบุคคล เช่น ครูประจำกลุ่ม นักศึกษา บอกต่อ ๆ กันในกลุ่มผู้เรียนแล้ว ควรมีแผ่นพับ แผ่นปลิว โปสเตอร์ ป้ายประกาศ เผยแพร่ตาม หน่วยงานราชการ เอกชน และสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานประกอบการ นอกจากนั้นควรมีการ ประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีโทรทัศน์เป็นระยะ ๆ และควรระบุนักคิดที่รับผิดชอบงานการศึกษาออกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่สนใจติดต่อได้สะดวก

2. ด้านการแนะแนว ควรจะนำนักศึกษาเข้ามาถ่ายทอดประสบการณ์ในการเรียนให้กับ นักศึกษาใหม่ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียน มีการแนะแนวตามสถานศึกษา ควรมีการแนะนำหนังสือที่มีจำหน่ายในท้องตลาดในสาขาที่นักศึกษา กำลังเรียน

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในเรื่องการลงทะเบียน ควรจะมีการนัดหมาย เวลา แจกกำหนดการสอบให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรมีการ วางแผนให้เข้ากับสภาวะในปัจจุบัน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมนั้น ๆ ด้วย ควรกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น ชักชวนนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหา การเรียน

4. ด้านการประสานงาน ควรจะมีการประสานระหว่างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดกับนักศึกษาด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้ทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียน การสอน

5. ด้านการวัดและประเมินผล ในการสอบปลายภาคนั้น ควรจะให้ครูประจำกลุ่มมีส่วน ร่วมในการออกข้อสอบ และให้นักศึกษารวมกันทั้งกลุ่มตีค่าคะแนนในแต่ละงานว่าควรจะได้รับคะแนนเท่าไรจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ โดยใช้วิจารณ์ของผู้อ่านและผู้เรียน ซึ่งเรียกว่าแฟ้ม สะสมงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรได้มีการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้ เฉพาะเจาะจงในแต่ละพื้นที่ เพื่อจะได้ทราบ ข้อมูลเจาะลึกว่าครูประจำกลุ่มและนักศึกษา มีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบาทที่คาดหวัง และ บทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ในแต่ละภูมิภาค เพราะลักษณะพื้นที่ในการปฏิบัติงาน จะแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ควรศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำกลุ่มหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 อย่างละเอียด ซึ่งได้แก่ การสอนเสริม การพบกลุ่ม การฝึกงาน การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งผลที่ได้จะนำไปใช้กับกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย